

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.20. Et liniuit oculos. Applicat Christus medicinam vbi est infirmitas: sic faciunt sortes Israel & sponsa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

Christi amore essent palliati, nec non glorias posteriores: Spiritus S. praenuntiatus eas, qui in Christo sunt, passiones & posteriores glorias: quid hoc significat? Posteriores glorias? Posterius est relationum ad prius & ultimum ad primum, nec dici potest aliquid esse posterius, si non sit aliud prius: unde posteriores gloriae praesupponunt alias priores. Quae sunt igitur priores gloriae in electis Dei? non aliud ponis, quam penas leu

passiones antecedentes: *Eas, quae in Christo sunt, passiones.* Illae ipsae in ijs, qui patiuntur propter Christum & eius amorem, *Eas, quae in Christo sunt,* sunt gloriae priores: in illos etenim iusti omnem collocant voluptatem habent delicias, & iam quibusdam iniurijs & contumeliis gloriae perferruntur: nam mundi sectatores adeo praeclearis non gaudent, dum maximis illi ieiunant cruciatibus. Cibos omni melle lapidiores vocantur D. Vincent. & D. Laurent. atrociora tormenta, quae circa eorum singuli, quando non tollerantur examinabantur cruciatibus, clariis animi sui testabantur voluptatem, dicendo: *Insuper hos egulas semper optavi.* Et D. Tiburtius quatuordecim carbones inardescabant, quos satellites praeparabant, eorum totas, & flores videbatur calcate inuicibus: unde Fabianum praefectum his verbis affatur: *Videatur mihi, quod super roseos flores incedam in nomine Domini mei Iesu Christi.* De quibus egimus aliam.

§ 20. Et laniavit oculos. *Applicat Christus medicinam ubi est infirmitas: sic faciunt sortes Israel & sponsa.*

Aliud hoc in opere declaratur, nepe quod Christus, velut supremus medicus, ubi medicinam applicet, ubi latet infirmitas. Vbi laborabat caecus in oculis. Oculis igitur apponatur medicina: *Laniavit oculos eius.* Quam male curaretur infirmus, si brachium habens laesum illi pedes vigerentur? Si humero vulnerato, remedium genibus apponeretur? Idcirco tam multos videmus male curatos. Laborat quis tubere in bursa ob pecunias alienas, applicat illi Cōsulfarius remedium in lingua, ut legat tot Rosaria. Alter laborat stegmate in lingua, quae frequenter murmuratione, & detrachione inardescit, & medicina manibus apponitur: ut candelam ardentem praefigat manulozo, vel V. Sacramento &c. Notat D. Gregor. illud Spiritus S. dictum de expertissimis bellatoribus & custodibus lectuli Regis pacifici Salomonis: quod *Erant ad bella docti.* Hieron. Bap. de Lanza. Tom. III.

Quartum coniecit, gladius hic alteri correspondet mystico, quem Spiritus S. afficit ad portam paradisi constitutum, quem dicit, *Flammum gladium, atque versatilem.* Collocavit Deus protoplastas nostros in paradiso voluptatis: & quia qui creatori suo servire debuerant gratiores, illum graviter offenderunt ingratiore, eos inde eliminavit & statuit quasi ad eius ingressum Cherubim flammeo gladio atque versatili terribilem: *Eiecit Adam & collocavit ante Paradisum voluptatis Cherubim, flammum gladium, atque versatilem.* Quod gladius hic igneus sit, facile capio: sed haerent SS. Patres in eo quod dicitur esse *Versatilis.* Quid est hoc? D. Gregor. interpretatur, amovibilem, non fixum, sed qui tolli possit, quo significetur: quod quamvis tunc temporis Deus extirpavit hominem, paradiso & gladium statuerit, quo illi ad regressum via occluderetur, tempus tamen venit, in quo gladius ille auferretur patebitque ad illum cuilibet ingressus, sicut per passionem suam. mortemque effecit amarissimum.

Porro communis est haec declaratio, q. d. gladius, qui fixus non erit, declinans, & territans semper in unam partem, sed versatilis: ut si venissent aliqui ingressuri, illum Cherubim vertet in hanc & illam partem, & hunc in capite, alium in pectore, alium in ventre ferret, ubicumque Cherubim expedire iudicaret. Congruum sane symboli & quod exponimus, quo nobis praegradem suam Dominus declarat misericordiam: quamvis

Gen. 3.
24.
II.
Quid
signifi-
cet gla-
dium
versa-
tilis.
N n
quamvis

Quantis enim de paradiso peccatorem exturba-
 rit, & ab eo perpetuum ad condemnari exi-
 lium in suorum poenam delictorum, secundum
 presentem iustitiam: potest tamen peccator ad
 illum egredi per penitentiae gradum intraturus
 qui dicitur igneus: Primò: ob vires quas habet
 purificandis criminum corruptionibus. Secundo:
 quia penitentia vera ex amore Dei necesse est
 ut proveniat: Tertio: quia debet esse penosa,
 qua nos urat, torquet, angustet, quasi ignis ei-
 fet vivacissimus.

Et dicitur volatilis in manu Cherubim. Che-
 rubim idem est ac *Pluvius fontis*: talis enim
 esse debet Concellarius, sapiens, multi-oculus,
 sicut Cherubim, quem vidit Ezechiel plenum
 oculis, ob id quod ex D. Augustini sententia di-
 ximus supra: *Consideret quali aem criminis in-*
loco, in tempore, in perseverantia, in varietate per-
sone, & quali fecerit hoc intentione & nocumetu-
o. Iuxta hæc agitator penitentia gladius, illo
 concutiens partem illam, quam opus fuit, quod
 si lingua intami detractione peccata erit, non di-
 rigat gladium ad aures principaliter, imungens
 ut vnum audiat facium, sed linguam feriat præ-
 cipiens ut data reuocet: quod si manus deliquit,
 rit, aliena dissipando bona, primario gladius pe-
 des non imperat, præcipiens ut obeat stationes,
 sed manum ut restituat reparetque aliena. Quod
 si morbus in corpore serpat impudico: medelam
 non adhibeat lingua, imponens ut legat Rosa-
 rium, sed eidem corpori, cilicio illud ieiunioque
 mortificans.

III. En tibi inquit D. Chrysostomus Cherubim
 gladio præcinctum, quam prudenter illum tor-
 queat ad remedium salutemque peccatoris. Est
 hic Cherubim Apostolus Paulus pluribus titulis
 fuit D. hoc nomine decorandus. Cotinhi degebat vir
 Paulus incestuosus, concubiniarius, ganeo non minus
 quam cum matre patris sui, homo non tolerabi-
 lis. Conatur illum curare Apostolus atque ad
 Paradisum reducere, illo gladio ludens peni-
 tentiæ, sed qua ratione hoc perfecit? *Quem tra-*
didit Satana in interitum carnis, ut spiritus saluus
fiat. Admirare quam dextere gladius hic versa-
 tilis adaptetur. Primò: grauem illi imponit pe-
 nitentiam, quæ reum urat & torquet: nimirum
 vnam disciplinam per manum inflictam diaboli:
 Tradidit illum Satana, torquendam, cruciandum,
 flagellandum. Nota cum D. Chrysostomus, quod
 non dicat: *Dedit, sed tradidit*: Non dixit *ipsum*
dedit Satana, sed tradere & aperire portas pe-
nitentiæ, & tanquam pedagogo eum tradens. Non
 absolute dedit adulterum Satanae, sed tradidit

eo modo quo index furem carnifici ab eo susti-
 gandum. Graue delictum, grauem exposcit
 penitentiam. Quis eam illi habet? Satanas non
 enim ratio postulat ut in scelentibus obduratis &
 inueteratis lenis ad se caritex, nec butyræ ea
 manus atres exurendis criminibus: sic gladius
 flammeus, qui comburat, torquet, mortificet,
 quem peccator sentiat. Et ubi precor, infligetur
 istus prius palis. Attende ubi sit malleus. Vbi e-
 rat? In carne venerat, voluptuaria: eo igitur a-
 cres gladii protendatur, hic vi laus indigatur:
 In interitum carnis, ad carnis mortificationem:
 Hoc si bas (ait D. Chrysostomus) ut castigaretur
 eius caro: ut nunquam ex saturitate deliciis carnis
 nascentur cupiditates: eam castigat, ut spiritus sal-
 uus fiat.

Monit Sebæ seditionem in David: hunc Ioab
 copijs suis persequitur, & insequitur: fugit hic
 & se recepit in ciuitatem Abela, illam circum-
 cingit Ioab, atque ad tantas reducit angustias,
 ut eam solo euertere vellet videtur. Per muros
 prodit mulier sapientissima queritque cur vrbein
 tam acriter oppugnet? Respondet, non vrbein in-
 tendo diuere, non demoliri: Non sic se res habet, 2. Reg. 20.
seruato de monte Ephraim Sebæ filius Bechi: co-
gnomine leuauit manum contra Regem David: &
caute illum solam, & recedens à ciuitate. Exper-
 tus Concellarius Dei Dux, qui demoliri cona-
 tur iniurias Deo illatas, non totum impugnet
 hominem, qui quædam est ciuitas, sed partem luat, que
 illum Deo refractariam. Num manus leuonem peccant
 mouit, capiens aliena? In hanc bellum insurgat
 efficiendo ut ea restituat. Nunc lingua famæ
 derogando proximi? Hæc impugnetur, ut dicta
 reuocet & c. Idcirco diuino placet consilio, prout
 notantur D. August. D. Cyrill, eo Christus ad-
 duxit Petrum ut eadem sua illa lingua triplicem
 emitteret confessionem, qua triplici Christo
 fuerat peritura negatione: *Ut terna negatio equa-*
lis confessionis numero compensetur (inquit D. Cy-
 rill.) *Redditur negationi trina trina confessio* (re-
 statur D. August.) *ne maioris amoris lingua seruiat,*
quam timori.

Dilectissima sponsa, dum in cubiculo suo dor-
 mit incuria, en sponsus ad ostium gullat tanto
 strepitu, ut ipsa terrore nimio tremula concutiatur:
Ad tactum eius venter meus contremuit. Propo-
 nit illa sponsa aperire, de lecto proslit, manus in-
 iicit myrrhæ qua digitos manusque tanta replet
 copia, ut de digitis gustatim distillaret, primoque
 arripuit pessulum, quo porta clauderetur, supra
 quod præcipue myrrha desluebat. Hoc illis ver-
 bis ex omnium Doctorum suffragio intendebat.

D. Avo
 Ho. 23.
 ne uti.
 Paulus
 1. Cor.
 3. 5.
 D. Cui.
 Ho. 13.
 in 1. Ad
 Cor. an
 te me.

2. Reg. 20.
 V.
 Illa pars
 corporis
 que
 peccant
 D. Avo.
 Tra. 12. 4
 in 1. Ioan.
 Tom. 9.
 D. CYRIL.
 In cap. 21.
 Ioan.
 VI.
 Allegoria
 Surre

*Cant. 5.4. Surrexi ut aperirem ostium dilecti meo. Manus mee distillanturum myrrham & digiti mei pleni myrrha probatissima. Pessulum ostij mei aperui dilecti meo &c. Alia lectio habet: Digiti mei distillanturum myrrha probatissima ad pessulum. Grauida sunt hæc verba mysterijs, q. d. sponsus manum mihi per posticum portæ vt. sponsam à fomis excitaret: vt quid terrefecit illum, vt quid sponsam tremore concussit? vt quid illa timore percussa continuo surgens, manus myrrha inungens accurrit sponso pessulum aperit? quid habet mysterij super pessulum, quo sponso porta clauditur myrrham desuere? Ominino eleganter exponit hæc verba & actiones & modum, quod Deus animam sui immemorem excitat, in peccati strato dormientem cum abscondita sua diuina manu occulte cor illi commouet, perturbat, & timore perterret qui principium est iustificationis: & quæ ratione per hoc mouetur vt efficaciter à peccato surgat, aperire velit Deo, eique patefacere ingressum: deinde qualiter ad hoc medium sit opportunum, myrrha patientie amarissima manus inungere. Veruntamen principaliter vbi remedium sit applicandum & opportunè distillet myrrha, pessulum est ostij quo sponso porta clauditur; hoc est peccatum, hoc enim ostium, id est, cor Deo præludat. Quod si per iniquitamenta luxurie, carnisque delicias Deum à te profugum & repulsum, hic operetur myrrha disciplinis, reuerentis, & mortificationibus: quod si per auaritiam & in pauperes inclementiam: hic distillet, hic te beneficium hic te reddat promum e elemosynarum, quod si per efficitis linguæ petulantiam, proximi famam detragisti: super illa myrrha desinat amarissima, famam grauius lesam reparando, & linguam in Dei laudes, & proximi honorem aperiendo. Christus etenim curaturus surdum ac mutum, ibi digitorum ac salutaris suæ remedium apposuit, vbi ea mala maxime vigeant: Misit digitos suos in auriculas eius, & expuens tetigit linguam eius. Vt autem hodie eorum illuminet, emplastrum oculis applicat: *Limina oculos eius.**

§. 21. Natatoria Siloe quod interpretatur missus. Exponit D. Iohannes nomen fontis Christo conueniens, propter septem singulares proprietates.

52 **D**ixit ei: Vade, lava in natatoria Siloe, quod interpretatur missus. Hic numerosior irruit cetera mysteriorum, qua diuina lux

in tenebris, & præclariora Dei mysteria in hoc opere declarantur. Primo: supponendum, quod fons hic Siloe non sit piscina probatica: hæc enim erat in Hierusalem, fons autem Siloe totus extra muros, vt dicemus; quod ita prænotauit, quod alij contrarium teneant ex quibusdam verbis. D. Irenæi. a. qui piscinam probaticam vocat Siloe. Nec similiter fons est nouissimus Gibon ad quem præcepit Dauid vngi filium suum Salomonem in Regem. b. licet enim hoc adstruere conentur Theodor. c. & Anastasius Synaita d. quos sequitur Lyran. e. & Abulen. f. multique moderni: auctoritas tamè Iosephi nullum admittit responsum. g. quem probè nouerat, & dixit esse ab eo distinctum. Item D. Hier. b. qui ait, nullum hic esse dubium opponendum & seipsum reitem profert ocularem: quod ex doctrina confirmatur Epiphanijs quam nullam adfert Abulen. i. & fideliter Cardinalis Bason. k.

Eximium est quod prima fonte detegitur arcum, inquit D. Aug. l. quod cum Dominus non nuserit ad probaticam piscinam, sed ad fontem Siloe, ne hæc illuminatio virtutis tribueretur a quarum: non erant enim Iudæi aquas piscinae quædoque virtute pollere laudandi, dum ab Angelo mouebantur: aquæ vero Siloe tali nunquam virtute commendantur. Altiora tamen cõpibendit fons hic Siloe Sacrameta: ita circo namq; data opera, notatere D. Aug. nomen eius explicauit D. Euangelista: *Seruetum quod Adam infirmus, quod in Iohan. tamen lingue incognita nomen nisi Euangelista interpretatus esset, iam magnus in illis lateret. Ecce Euangelista interpretatur in fonte Siloe, id est cõ Christum, vt. missum, vt autem ergos, & dum auditus non Siloe, ipsum Christum intelligas. Vt video declarat Euangelista completum illud antiquum Iacob o piscinam ræculi, digitoq; monstratam in mundo præsentem quem tot millenis annis venturæ Patriarchæ vates prædixerat. Ait enim: Non auferetur sceptrum de tribu Iuda &c. donec veniat qui mittendus est. c. 16. Et. Quot hic communi calculo conueniunt, quod de Messia præloquatur, tot inter se disconueniunt 43. quoad translationem verbi Hebraici: *Siloch* quod significat: *Donec veniat Siloch.* Alij legunt: *Donec veniat Messias:* Alij: *Donec veniat in iudæis:* Alij: *Siloe quid* *Donec veniat, cui repositum est.* Cæterum clara est signet intelligentia D. Iohannis: *Donec veniat Siloch.* Quid est *Siloch?* Quod interpretatur *missus:* Nomen hoc quo se Christus infirmitas compellat: *Quem Pater sanctificauit, & misit in mundum.* Et in hoc Evangelio: *Opera eius quis misit me. Quis ille misit?* D. Basil. inquit D. Basil. qui circa omnes strepit. ii. pro. Inc. 8. 1. 4. *fuit: An non ille, qui per Prophetam dixit: Accedite Isa 48. 16.**

I.
Quis sic
fons Siloe
a L4. con
tra heres.
c. 29.
b) Reg. c. 1
c) Reg. 4. 2
d) Lab. 8.
Hexamer.
in Biblio.
veter. Pat.
70. 1.
e) In 7. Reg
c. 1.
f) Exod. 1.
3. c. 1. q. 36
g) l. 6. de
Bello Iu.
dat. c. 6. 7.
h) 18. c. 8.
I. 1. c. 4.
Reg. 1. 20.
q. 44.
k) Tom. 1.
Annal. an.
33. c. 26.
I. 1. c. 16.
Cur ecce
cõ Christi
dus non
miseria ad
piscinam
D. Aug.
L. 2. de do
ct. Chrif.
c. 116. Et.
50 Ho. Ho.
43. 15.
Gen. 49. 10
III.
Ioa. 10. 36
ad me

Mar. 7.
33.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN